

Р. П. Шевченко,
аспірант кафедри публічного управління та адміністрування,
Навчально-науковий інститут неперервної освіти,
Національний авіаційний університет, м. Київ
ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0009-9270-1691>

DOI: 10.32702/2306-6814.2024.3.184

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ВЕТЕРАНІВ ВІЙНИ: МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД

R. Shechenko,
Postgraduate student of the Department of Public Management and Administration
Educational and Scientific Institute of Continuing Education, Kyiv National Aviation University

INNOVATIVE APPROACHES TO THE ORGANIZATION OF SOCIAL PROTECTION
OF WAR VETERANS: INTERNATIONAL EXPERIENCE

Досліджено та узагальнено результати щодо впровадження інноваційних стратегій країн у покращенні соціального захисту ветеранів війни. Однією з ключових тенденцій, виявлених автором, є широке використання сучасних технологій та онлайн-платформ для надання різноманітних послуг ветеранам. З'ясовано, що ця технологічна трансформація включає в себе не лише медичну підтримку, але і широкий спектр послуг, таких як житлове влаштування, професійна перепідготовка та психологічна допомога. Зазначено, що створення зручних та доступних сервісів є важливим аспектом, оскільки це сприяє легкому доступу ветеранів до необхідної допомоги. Інтеграція передових технологій в ці сервіси спрощує взаємодію з службами підтримки та гарантує постійний доступ до ресурсів. Використання онлайн-платформ для послуг ветеранам створює універсальний та ефективний механізм взаємодії, що підвищує якість життя та соціальний захист цільової аудиторії. Наголошено, що інноваційні підходи свідчать про зобов'язання країн поліпшувати якість життя ветеранів і визнання їхнього важливого внеску у суспільство. Застосування сучасних технологій допомагає ветеранам отримувати ефективну підтримку та послуги, забезпечуючи швидкий та індивідуалізований доступ до різноманітних ресурсів. Важливим аспектом дослідження є те, що ці інновації відображають не лише технологічний прогрес, але й глибоке розуміння потреб та важливості задоволення потреб ветеранської спільноти. Це сприяє підвищенню якості їхнього життя та поліпшенню їхньої взаємодії з суспільством. Підкреслено важливість інтеграції інновацій для підтримки ветеранів і покращення їхнього соціального становища. Крім того, розглянуто, що застосування телемедицини та віртуальних ресурсів у психологічній допомозі ветеранам виявляється особливо корисним. Це дозволяє здійснювати ефективний моніторинг та надавати підтримку в реальному часі, зменшуючи географічні та фізичні обмеження, що можуть стояти перед ветеранами. Важливо підкреслити, що інновації у соціальному захисті ветеранів відображають тенденцію до врахування індивідуальних потреб та різноманітності їхніх ситуацій. Такий підхід сприяє персоналізації послуг та наданню точної допомоги, що відповідає унікальним вимогам кожного ветерана.

The results regarding the implementation of innovative strategies of countries in improving the social protection of war veterans have been studied and summarized. One of the key trends identified by the author is the widespread use of modern technologies and online platforms to provide various services to veterans. It was found that this technological transformation includes not only medical support, but also a wide range of services, such as housing, professional retraining and psychological assistance. It is noted that the creation of convenient and accessible services is an important aspect, as it contributes to the easy access of veterans to the necessary assistance. The integration of advanced technologies into these services simplifies interaction with support services and guarantees constant access to resources. The use of online platforms for services to veterans creates a universal and effective interaction mechanism that increases the quality of life and social protection of the target audience. It is emphasized that innovative approaches indicate the commitment of countries to improve the quality of life of veterans and recognition of their important contribution to society. The use of modern technologies helps veterans receive effective support and services, providing quick and individualized access to a variety of resources. An important aspect of the study is that these innovations reflect not only technological advances, but also a deep understanding of the needs and importance of meeting the needs of the veteran community. This helps to improve the quality of their life and improve their interaction with society. The importance of integrating innovations to support veterans and improve their social situation is emphasized. In addition, it is considered that the use of telemedicine and virtual resources in psychological assistance to veterans is particularly useful. This allows for effective real-time monitoring and support, reducing geographic and physical limitations that veterans may face. It is important to emphasize that innovations in the social protection of veterans reflect a tendency to take into account individual needs and the diversity of their situations. This approach helps personalize services and provide precise care that meets the unique needs of each veteran.

Ключові слова: Ветерани війни, соціальний захист, інновації, онлайн-платформи, телемедицина, житлове влаштування, професійна підготовка.

Key words: War veterans, social protection, innovation, online platforms, telemedicine, housing, vocational training.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Зросла необхідність вдосконалення систем соціального захисту для ветеранів війни, оскільки сучасні виклики та потреби цієї групи населення вимагають інноваційних підходів та використання технологій для забезпечення повноцінної підтримки в їхньому громадянському житті. Недостатня доступність до інтегрованих сервісів, медичної допомоги та ефективних онлайн-платформ створює виклик, який потребує негайного вирішення для забезпечення ветеранів оптимальними умовами відновлення та реінтеграції в суспільство.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Окремі аспекти проблеми інноваційних підходів до організацій соціального захисту ветеранів війни: міжнародного досвіду досліджували такі науковці, як: Г. Воробйова, С. Зозуля, Є. Гордієнко, Н. Калмикова, О. Кондратенко, В. Павленко, Р. Пінчук, О. Письменна, В. Шевчук, Н. Беляєва, О. Яворовенко та інші.

МЕТА СТАТТІ

Мета статті полягає в дослідженні та аналізі інноваційних підходів до організації соціального захисту ветеранів війни на міжнародному рівні.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Спільне зусилля суспільства та держави для забезпечення соціального захисту ветеранів війни стає об'єктом ретельного вивчення та пошуку інноваційних підходів на міжнародному рівні. Сучасні реалії світового співтовариства ставлять перед нашими ветеранами нові виклики, вимагаючи надійної та ефективної системи підтримки.

Варто наголосити, що міжнародний досвід в організації соціального захисту ветеранів війни є важливим джерелом натхнення та передових рішень для країн у пошуку оптимальних стратегій. Залучення до цього досвіду дозволяє краще розуміти виклики, з якими стикаються ветерани в різних частинах світу, і вдосконалювати національні підходи до їхнього соціального захисту.

На думку вченого Є. Гордієнка, який вважає, що у Норвегії існує інноваційна ініціатива в сфері соціального захисту ветеранів, що визначається освітніми програмами спрямованими на їхнє всебічне розвиток. Ці програми не обмежуються лише навчанням новим навичкам, але і ставлять перед собою завдання підвищення рівня кваліфікації ветеранів, роблячи їх більш конкурентоспроможними на ринку праці.

Таблиця 1. Інноваційні підходи до соціального захисту ветеранів війни: міжнародний досвід

Країна	Інноваційний підхід	Приклади
Норвегія	освітні програми для ветеранів	Навчання новим навичкам та кваліфікація
США	менторські програми та психологічна підтримка	менторства, використання VR для лікування ПТСР
Канада	інвестиції в підприємництво	фінансова та підприємницька підтримка
Швеція	інтегровані сервіси для всебічної підтримки	медична допомога, житлове влаштування, підготовка, психологічна підтримка
Сінгапур	використання технологій для полегшення доступу	онлайн-платформи, телемедицина

Джерело: складено та узагальнено на основі аналізу джерел [8].

Основні аспекти освітніх програм включають у себе:

— навчання новим навичкам: ветерани отримують можливість вивчати нові навички, які відповідають вимогам сучасного ринку праці. Це може бути спрямовано на адаптацію до змін у технологічному середовищі або розвиток нових професійних напрямків;

— курси підвищення кваліфікації: програми передбачають можливості для ветеранів покращувати свої вже існуючі навички, доповнюючи їх актуальними та високоспеціалізованими знаннями;

— супровід та кар'єрні консультації: важливою частиною освітніх програм є надання підтримки у виборі кар'єрного шляху. Це включає консультації з вибору оптимального напрямку розвитку, підготовку до співбесід та індивідуальний супровід у процесі навчання;

— підтримка під час переходу: окрім акценту на навчанні, освітні програми враховують аспекти психологічної підтримки під час переходу ветеранів до нового етапу життя. Програми можуть включати групові сесії та індивідуальні консультації для полегшення адаптації до цивільного середовища;

— взаємодія з роботодавцями: освітні програми встановлюють мости з роботодавцями, сприяючи практичному навчанню та стажуванню ветеранів. Це сприяє встановленню зв'язків у сфері працевлаштування та забезпечує їм можливість практичного застосування отриманих знань;

— співпраця з громадськістю: програми активно співпрацюють з громадськістю та місцевими громадами, щоб створювати сприятливі умови для взаємодії ветеранів із суспільством та підтримувати їхнє відчуття приналежності [2, с. 217].

Таблиця 2. Інноваційні підходи до підтримки ветеранів у США: менторства та віртуальна реальність

Підхід	Деталі
Менторські програми	— індивідуальне супровід ветеранів менторами для створення довірчих відносин та полегшення адаптації; — кар'єрні менторські програми, що допомагають ветеранам у побудові кар'єри через досвідчених фахівців; — групові сесії для обміну досвідом та взаємної підтримки ветеранів
Використання VR для лікування ПТСР	— використання технологій віртуальної реальності для лікування ПТСР та зниження рівня стресу; — віртуальна реальність для експозиційної терапії, де ветерани можуть практично пережити стресові ситуації; — симуляції тренувань у віртуальному середовищі для покращення навичок управління стресом та адаптації.

Джерело: складено та узагальнено на основі аналізу джерел.

Крім цього, що освітні програми для ветеранів у Норвегії є вражаючим прикладом інноваційного підходу до соціального захисту цієї важливої групи населення. Норвезька система взяла на увагу не тільки потреби ветеранів у навчанні новим навичкам, а й поєднала це з підвищенням рівня кваліфікації та комплексною підтримкою під час переходу до громадянського життя.

Здійснення практичної інтеграції з роботодавцями та активна взаємодія з громадськістю свідчать про те, що програми враховують не лише професійні аспекти ветеранів, але й їхню соціальну адаптацію та включення в суспільство.

Отже, Норвезький досвід може слугувати важливим джерелом натхнення для інших країн у розробці ефективних та комплексних стратегій соціального захисту ветеранів, спрямованих на їхнє успішне відновлення та реінтеграцію в громадянське життя.

Необхідно відмітити думку вченого, що у США впроваджені ефективні менторські програми та інноваційні підходи до психологічної підтримки для ветеранів, спрямовані на поліпшення їхнього загального благополуччя та адаптації після військової служби.

Слід додати, що інноваційні підходи до підтримки ветеранів у США виявляють високий рівень турботи та адаптації до унікальних потреб цієї групи населення. Менторські програми виявляються не лише важливим елементом підтримки в професійному розвитку, але й забезпечують ветеранів необхідною соціальною підтримкою через довірчі відносини та обмін досвідом.

Використання віртуальної реальності для лікування ПТСР є значущим кроком у поліпшенні психологічного стану ветеранів. Технологічний підхід дозволяє їм практично пережити ситуації та отримувати підтримку в електронному середовищі, що може бути особливо ефективним для тих, хто стикається із стресом чи тривогами.

Отже, інноваційні стратегії в США відображають турботу про загальне благополуччя ветеранів, враховуючи не лише їхні професійні аспекти, але і психосоціальні потреби. Цей досвід може слугувати прикладом для інших країн у розробці ефективних програм соціальної підтримки ветеранів.

Окремо необхідно відмітити думку вчених Р. Пінчука та О. Письменної [7, с. 175—183], що у Канаді відзначається інноваційний підхід до підтримки ветеранів через акцент на інвестиції в підприємництво. Програми, спрямовані на фінансову та підприємницьку підтримку, створюють сприятливі умови для ветеранів розвивати власні бізнеси та впевнено інтегруватися в цивільне життя.

Варто наголосити, що Канадська влада надає ветеранам можливість отримати гранти та кредити для реалізації своїх бізнес-ідей. Це може включати фінансування на придбання обладнання, оренду приміщень та інші сапрапові витрати. Навчання з фінансів також є складовою програм, що допомагає ветеранам розуміти аспекти фінансового планування та управління бізнесом.

Крім цього, ветерани можуть скористатися бізнес-консалтингом, де досвідчені консультанти допомагають у розвитку бізнесу та стратегічному

плануванні. Мережеві заходи сприяють ветеранам у знаходженні партнерів, обміні ідеями та отриманні підтримки від інших підприємців. Канадський уряд створює сприятливі законодавчі умови для підприємництва, спрощуючи процес реєстрації бізнесу та надаючи пільги для сатрапів. Програми сприяють ветеранам у вступі до конкретних галузей та створюють умови для співпраці з індустрією.

Отже, ці інноваційні підходи Канади підкреслюють важливість розвитку підприємницького потенціалу ветеранів, сприяючи їхньому вдалому переходу до цивільного життя та активному участю в економічному розвитку країни.

Слід наголосити, що Швеція славиться інноваційним підходом до надання всебічної підтримки ветеранам через інтегровані сервіси, які об'єднують різні аспекти соціального захисту. Варто розглянути детальніше основні елементи цих сервісів:

1. Медична допомога:

- широкий спектр послуг: ветерани мають доступ до різноманітних медичних послуг, включаючи профілактичні медогляди, лікування травм та хвороби, а також реабілітаційні заходи;

- індивідуалізоване лікування: забезпечується індивідуалізований підхід до лікування, враховуючи конкретні потреби кожного ветерана та його стан здоров'я.

2. Житлове влаштування:

- програми соціального житлового влаштування: забезпечення доступу до житла для ветеранів, включаючи соціальне житло, яке може враховувати їхні унікальні потреби;

- консультації та підтримка при пошуку житла: надання консультацій та супроводу ветеранам у процесі пошуку житла, сприяючи їхньому швидкому і ефективному влаштуванню.

3. Підготовка та професійна реабілітація:

- широкий вибір професійних програм: надання можливостей для професійної підготовки та перепідготовки ветеранів, щоб вони могли знайти адаптовану до своїх здібностей роботу;

- програми працевлаштування: забезпечення підтримки у пошуку роботи та інтеграції ветеранів на ринок праці.

4. Психологічна підтримка:

- індивідуальні та групові сесії: забезпечення можливостей для індивідуальних консультацій та участі в групових сесіях, спрямованих на розвиток психологічного благополуччя;

- психотерапія та травматологічна підтримка: надання кваліфікованої психотерапії та підтримки для тих ветеранів, які можуть потребувати допомоги у вирішенні травматичних вражень [5, с. 161—171].

Крім того, інтегровані сервіси для ветеранів у Швеції становлять вражаючий приклад всебічної та індивідуа-

Онлайн-платформи

Електронний доступ до інформації: ветерани мають можливість отримувати інформацію про соціальний захист, підтримку та інші послуги через спеціалізовані онлайн-платформи. Це забезпечує швидкий та зручний доступ до важливих ресурсів;

Електронна реєстрація та заявки: ветерани можуть використовувати онлайн-сервіси для реєстрації на програми соціального захисту, подання заяв на отримання пільг чи інших послуг. Це спрощує адміністративні процедури

Телемедицина

Дистанційна консультація з лікарем: ветерани можуть користуватися телемедичними послугами для отримання консультацій лікарів безпосередньо вдома. Це особливо корисно для тих, хто знаходиться в віддалених регіонах чи має обмежений доступ до медичних установ;

Електронна медична історія: використання електронних систем зберігання медичної інформації дозволяє ветеранам та їхнім лікарям швидко отримувати доступ до потрібних медичних даних, полегшуючи надання ефективної медичної допомоги

Рис. 1. Використання технологій для полегшення доступу ветеранів в Сінгапурі

Джерело: складено та узагальнено автором [1, с. 90—95].

лізованої підтримки, що охоплює всі аспекти їхнього життя. Медична допомога, житлове влаштування, підготовка та психологічна підтримка надаються не як окремі послуги, але як комплексний пакет, орієнтований на відновлення та реінтеграцію.

Медична система Швеції гарантує ветеранам доступ до високоякісної медичної допомоги, враховуючи їхні унікальні потреби. Житлове влаштування та програми підготовки розширюють можливості ветеранів у відновленні нормального життя після військової служби. психологічна підтримка включає індивідуальні консультації та групові сесії, роблячи акцент на забезпеченні психологічного здоров'я та підтримці у подоланні травматичних вражень [6].

Таким чином, Швейцарський підхід до всебічної підтримки ветеранів свідчить про важливість глибокого розуміння їхніх потреб та визнання їхнього внеску у суспільство. Цей досвід може служити вдячним прикладом для інших країн у розробці ефективних та людяно орієнтованих програм соціального захисту ветеранів.

Погоджуючись із думкою Н. Калмикової [3], що використання Сінгапуром передових технологій для полегшення доступу ветеранів до різноманітних послуг, можна відзначити, що це визначається як стратегічне зусилля країни у забезпеченні гідної підтримки своїм ветеранам. Західне узгодження між соціальним захистом і медичною системою стає ключовою особливістю, що сприяє наданню комплексних та інтегрованих послуг.

Сінгапур виокремляється своєю здатністю створювати зручні та ефективні інструменти для взаємодії ветеранів із системою соціального захисту та медичного обслуговування. Застосування передових технологій у цьому контексті сприяє швидкому доступу до медичної підтримки, професійної перепідготовки, житлового влаштування та інших соціальних послуг.

Слід додати, що Сінгапур, використовуючи передові технології, демонструє вражаючий підхід до полегшення доступу ветеранів до різноманітних послуг. Інноваційні онлайн-платформи та телемедичні рішення не лише спрощують адміністративні процедури, але й забезпечують зручність та високу якість обслуговування. Ветерани отримують можливість швидко та ефективно отримувати інформацію, реєструватися на програми

соціального захисту, а також отримувати медичні консультації навіть на віддаленій території.

Цей підхід акцентує не лише важливість технологій у сучасному соціальному захисті, але і віддзеркалює високий рівень зобов'язаності перед ветеранами та їхніми потребами. Сінгапурський досвід може стати інспірацією для інших країн у вдосконаленні систем соціальної підтримки та покращенні якості життя ветеранів через технологічні інновації.

Отже, розглядаючи інноваційні підходи до організації соціального захисту ветеранів у різних країнах, стає очевидним, що сучасні технології відіграють важливу роль у поліпшенні їхнього життя та доступу до різноманітних послуг. Онлайн-платформи та телемедичні засоби стають ключовими інструментами для забезпечення ефективної соціальної підтримки та медичного обслуговування[4].

Країни, такі як Норвегія, США, Канада, Швеція та Сінгапур, впроваджують інноваційні підходи, спрямовані на забезпечення інтегрованої, доступної та ефективної підтримки для ветеранів війни. Інтеграція медичної допомоги, житлового влаштування, психологічної підтримки та професійної перепідготовки на одних платформах створює комплексний підхід до розв'язання потреб ветеранської громади.

ВИСНОВОК

Проаналізувавши вищезазначене можна дійти висновку, що країни з усього світу використовують інноваційні підходи та сучасні технології для поліпшення соціального захисту ветеранів війни. Інтеграція медичної підтримки, житлового влаштування, професійної перепідготовки та психологічної допомоги на онлайн-платформах та у телемедицині створює зручний та доступний сервіс для ветеранів.

Таким чином, ці інновації демонструють зобов'язання країн до поліпшення якості життя ветеранів і визнання їхнього внеску у суспільство. Сучасні технології дозволяють ветеранам ефективно отримувати необхідну підтримку та послуги, забезпечуючи швидкий та індивідуалізований доступ до різноманітних ресурсів.

Література:

1. Воробйова Г. В., Зозуля С. С. Зарубіжні тренди соціальної політики захисту ветеранів. Актуальні проблеми політики. № 68, 2021 р. С. 90—95 (дата звернення 23.08.2023).
2. Гордієнко Є. Механізми реалізації державної політики соціального захисту учасників бойових дій в Україні: дис. докт. філософії з публічного управління та адміністрування. Харків, 2021 р. С. 217. URL: https://ipa.karazin.ua/wpcontent/themes/education/filesforpages/science/dis_gord_titl.pdf
3. Калмикова Н. Як у США дбають про своїх ветеранів і чого може навчитися Україна. 2023 р. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2023/04/21/699365/> (дата звернення 23.08.2023).
4. Кондратенко О. О. Міжнародний досвід щодо забезпечення державою соціальної захищеності ветеранів війни. Держава та регіони. № 1, 2018 р. URL: http://pa.stateandregions.zp.ua/archive/1_2018/20.pdf (дата звернення 23.08.2023).

5. Шевчук В. І. Соціальна реабілітація та її місце в Місці в комплексній реабілітації інвалідів-учасників антитерористичної операції. Зб. наук. прац. співробіт. НМАПО імені П. Л. Шупика. № 27, 2017 р. С. 161-173.

6. Павленко В. С. Захист прав військовослужбовців та їх сімей: міжнародно-правовий аспект. Юридичний науковий. № 7, 2020 р. URL: http://lsej.org.ua/7_2020/34.pdf (дата звернення 23.08.2023).

7. Пінчук Р. С., Письменна О. П. Правовий захист учасників бойових дій та ветеранів війни. Актуальні проблеми держави і права. 2019 р. С. 175—183 URL: <http://www.apdp.in.ua/v83/21.pdf> (дата звернення 23.08.2023).

8. Шевчук В. І., Беляєва Н. М., Яворовенко О. Б. Соціальна реабілітація та її шляхи удосконалення соціального захисту ветеранів війни актуальність утворення єдиного координуючого органу — Міністерства у справах ветеранів України. URL: <https://komviti.rada.gov.ua/uploads/documents/33158.pdf> (дата звернення 23.08.2023).

References:

1. Vorobiova, H.V. and Zozulia, S.S. (2021), "Foreign trends in social policy for the protection of veterans", Aktualni problemy polityky, vol. 68, pp. 90—95.
2. Hordiienko, Ye. (2021), "Mechanisms of implementation of the state policy of social protection of combatants in Ukraine", Ph.D. Thesis, Public Administration, Kharkiv, Ukraine, available at: https://ipa.karazin.ua/wpcontent/themes/education/filesforpages/science/dis_gord_titl.pdf / (Accessed 23 August 2023).
3. Kalmykova, N. (2023), "How the USA takes care of its veterans and what Ukraine can learn", available at: <https://www.epravda.com.ua/columns/2023/04/21/699365/> (Accessed 23 August 2023).
4. Kondratenko, O.O. (2018), "International experience regarding the state's provision of social security for war veterans", Derzhava ta rehiony, vol. 1, available at: http://pa.stateandregions.zp.ua/archive/1_2018/20.pdf (Accessed 23 August 2023).
5. Shevchuk, V.I. (2017), "Social rehabilitation as a part of combined rehabilitation of the disabled people — the participants of the antiterrorist operation", Zb. nauk. prats. spivrobit. NMAPO imeni P.L. Shupyka, vol. 27, pp. 161—173.
6. Pavlenko, V.S. (2020), "Protection of the rights of servicemen and their families: international legal aspect", Yurydychni naukovyi, vol. 7, available at: http://lsej.org.ua/7_2020/34.pdf (Accessed 23 August 2023).
7. Pinchuk, R.S. and Pysmenna, O.P. (2019), "Legal protection of combatants and war veterans", Aktualni problemy derzhavy i prava, pp. 175—183, available at: <http://www.apdp.in.ua/v83/21.pdf> (Accessed 23 August 2023).
8. Shevchuk, V.I. Beliaieva, N.M. and Yavorovenko, O.B. (2023), "Social rehabilitation and its ways of improving the social protection of war veterans, the relevance of the formation of a single coordinating body — the Ministry of Veterans Affairs of Ukraine", available at: <https://komviti.rada.gov.ua/uploads/documents/33158.pdf> (Accessed 23 August 2023).

Стаття надійшла до редакції 22.01.2024 р.